

RÓMA KIALAKULÁSA

1. A TERMÉSZETI KÖRNYEZET

- Földközi-tenger közepe: kereskedelem lehetősége
- Hegységek: Alpok, Appenninek: pásztorkodás, márvány
- Medencék: Etrúria, Latium, Campania (vas, réz) – gabona és gyümölcsstermesztés
- Meleg éghajlat

2. NÉPEK

- Italicusok: latinok, szabinok – 1200 k. telepedtek be
- Első központ: Alba Longa
- innen szétrajzás a Tiberis menti dombokra
- Palatinus: a legrégebbi település

GÖRÖGÖK: VIII-VI. sz. gyarmatosítás

- Dél-Itália: Tarentum, Szicília: Szürakuszai
- Görög kultúra: etruszk közvetítéssel

ETRUSZKOK

- eredetük vitatott: kis-ázsiai nép, X. századtól
- írásuk: görögöktől átvett – ábécéjük megfejtett, de a nyelvük nem
- a görög kultúra közvetítői
- VI. sz.: etruszk városállamok virágkora (Veii, Tarquinii)
- Összeolvadtak az itácisokkal: Róma alapításában részt vettek, majd: etruszk királyok kora
- Az etruszk örökség: építkezések – boltív: városfal
- Cloaca Maxima (mocsarak lecsapolása), Circus Maximus, Forum Romanum
- Capitolium domb: Jupiter, Junó, Minerva temploma
- Tóga, vesszőnyalábba szúrt bárd, gladiátorjátékok, madárjósítás

3. RÓMA A KIRÁLYOK KORÁBAN

- 753. Alapítás: a monda szerint Romulus – majd: etruszk királyok

TÁRSADALOM:

PATRÍCIUSOK: a Rómát alapító 300 nemzetség leszármazottai- az előkelők

- földbirtokosok: ager publicus
- lovas katonák: bronzfegyverek (mivel vagyonosok)
- tisztségviselők
- a népgyűlés tagjai (comitia curiata)
- a szenátus tagjai (a királyok tanácsadó testülete)

KLIENSEK: elszegényedett nemzetségtagok

- valamely patrícius oltalma alatt álltak

PLEBEJUSOK: nemzetségbe nem tartozók

- patríciusokkal nem házasodhattak
- nem tagjai a Populus Romanusnak
- polgárjoggal és politikai jogokkal nem rendelkeztek
- ager publicusból nem részesedhettek (de kisebb földparcellákhoz hozzájuthattak)
- parasztok, kézművesek, kereskedők – gazdasági szerepük fokozatosan nő
- vagyoni különbségek is vannak köztük: gazdagok, szegények
- gyalogos katonai szolgálatot teljesítenek: jelentőségük az olcsó vaskorpusok terjedésével megnő

- az etruszk királyok így rájuk tudtak támaszkodni a patríciusokkal szemben
- de: etruszkok meggyengülése (szembekerültek a görög gyarmatosítókkal, akik a VI. században legyőzték őket)
- 510. Tarquinius Superbus elűzése (patríciusok üzték el)

4. AZ ARISZTOKRATIKUS KÖZTÁRSASÁG KORA

- Populus Romanus: magisztrátusok választása
- Magisztrátusok: a város irányítása
- **2 KONZUL**: 1 évre választották (egymást ell.)
- szenátus, népgyűlés összehívása
- határozatok végrehajtása
- bíraskodás, hadsereg vezetése
- helyetteseik: **PRAETOROK** – a város rendjének fenntartása
- **DICTATOR**: 6 hónapra
- **SZENATUS**: 300- 600 tag
- állam vagyonának ell.
- Külügyek irányítása
- Törvényjavaslatok
- Népgyűlési határozatok jóváhagyása
- „TULLIUSI ALKOTMÁNY”: timokratikus alkotmány
- Servius Tullius nevéhez fűződik
- a férfilakosságot négy csoportba osztották vagyoni helyzetük alapján
- ez volt a katonáskodás és az adózás alapja
- **A NÉPGYŰLÉS: COMITIA CENTURIATA** –is ennek alapján szerveződik